

Uwarunkowania rynku krajowego i spożycie ryb w 2013 roku

Krzysztof Hryszko

Gdańsk, 9 października 2014 r.

Główne tendencje

- Duży wzrost połowów własnych
- Spadek cen wielu gatunków ryb na rynkach światowych za wyjątkiem łososi
- Stabilizacja cen w kraju i wzrost popytu
- Rekordowe wyniki handlu zagranicznego sektora rybnego
- Pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej przetwórstwa ryb

Podaż ryb na rynek (tys. ton wagi żywej)

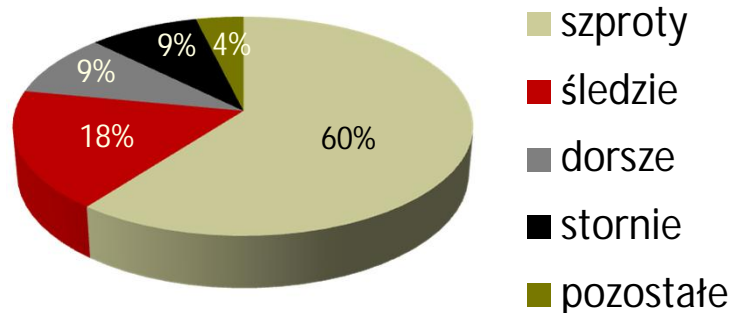
Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Połowy morskie	170,8	179,9	179,7	195,4
w tym: bałtyckie	110,1	110,8	120,6	134,0
dalekomorskie	60,7	69,1	59,1	61,4
Połowy śródkowodne i akwakultura	45,1	48,3	50,4	51,7
Razem połowy krajowe	215,9	228,2	230,1	247,1
Import	778,3	774,0	770,6	836,7
Eksport	492,1	520,7	552,5	613,5
Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy	500,9	472,7	448,2	470,3

Połowy własne stanowią ok. 20-25% podaży ryb na rynek

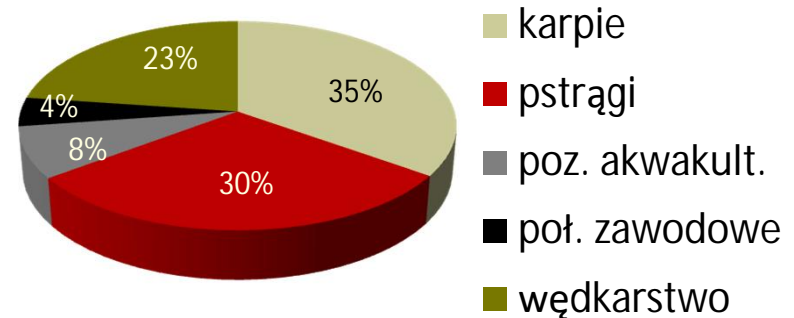
Połowy i produkcja ryb

- szproty z rekordem, zła sytuacja w rybołówstwie dorszowym
- flota dalekomorska - ograniczone możliwości rozwoju
- karpiarstwo – powrót do dobrych wyników
- pstrągarstwo – produkcja nie nadąża za popytem
- rozwój akwakultury gatunków „egzotycznych”

struktura połowów bałtyckich

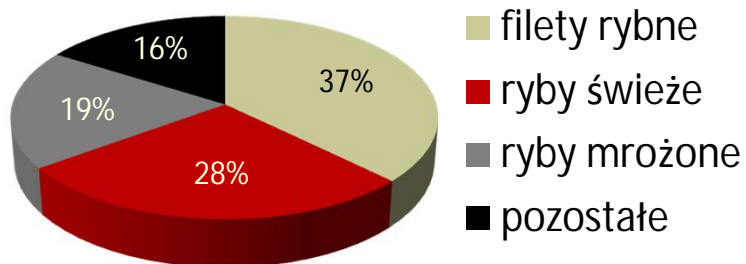
struktura połowów i produkcji ryb śródkowodnych

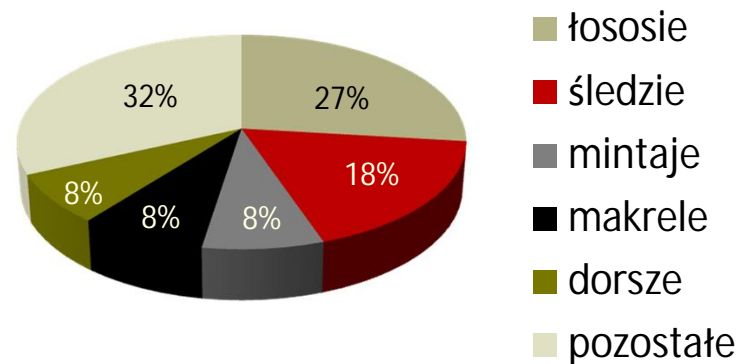
Import ryb i przetworów rybnych

- import sektora rybnego wyniósł w 2013 r., w przeliczeniu na wagę żywą 837 tys. ton (↑8,5%) o wartości blisko 6,22 mld zł (↑21%)
- zwiększony import dotyczył głównie makreli, tuńczyków mintajów i łososi, a z gatunków o mniejszym wolumenie pstrągów
- problem z rzeczywistą wielkością podaży (brak informacji o zapasach)

struktura produktowa importu

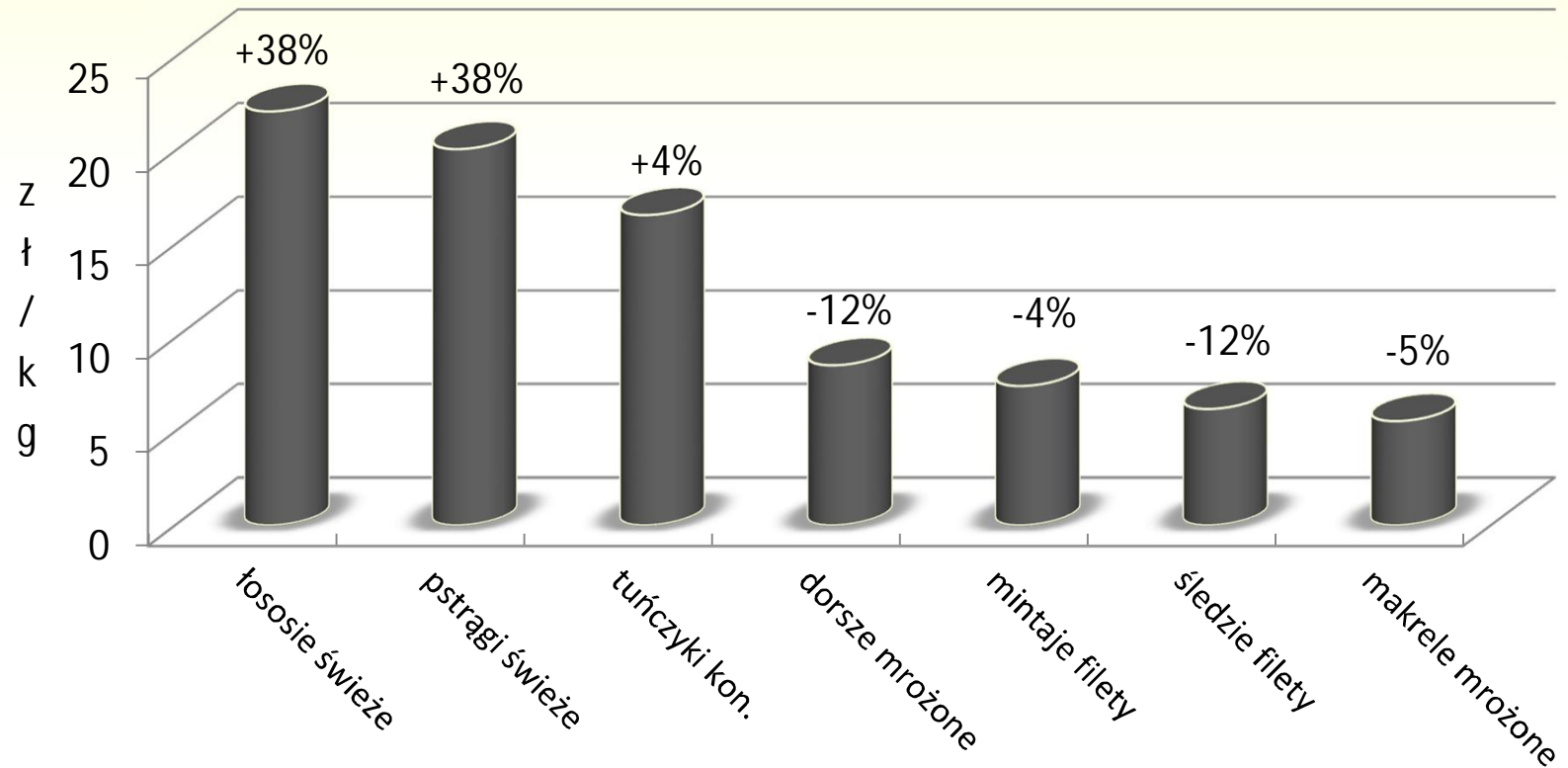
struktura gatunkowa importu

*ilościowo

Zmiany cen ryb importowanych w 2013 r.

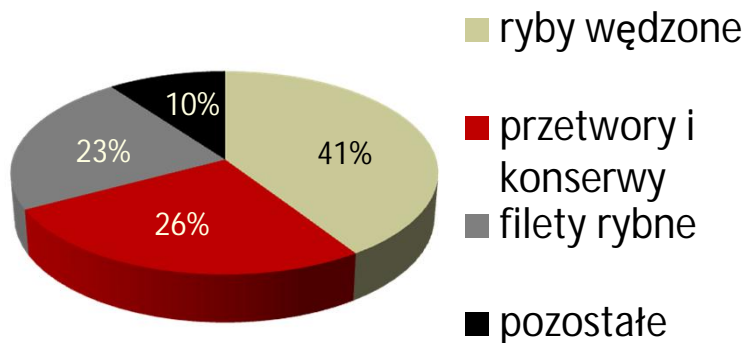

W I półroczu 2014 r. zmiany cen poszczególnych gatunków były zróżnicowane. Wyraźnie drożeją makrele, pstrągi i mintaje, przy spadku cen tuńczyków, śledzi i dorszy.

Eksport ryb i przetworów rybnych

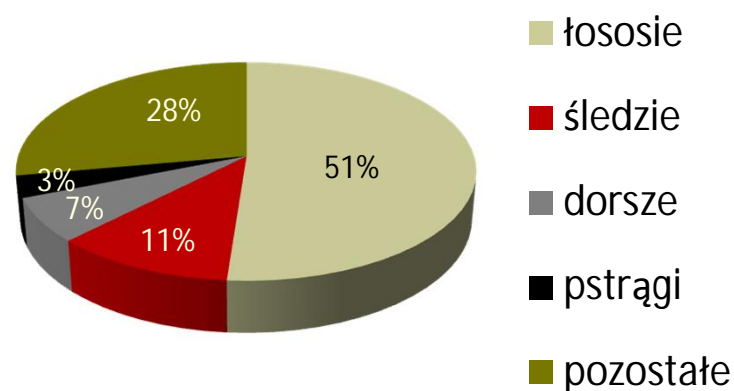
- eksport sektora rybnego wyniósł w 2013 r., w przeliczeniu na wagę żywą 613 tys. ton (↑ 11%) o wartości blisko 6,03 mld zł (↑ 16%)
- wzrost wartości eksportu wszystkich podstawowych grup produktów (z wyjątkiem taniejących śledzi)
- polska jest liderem w unijnym eksporcie wędzonych łososi oraz przetworów ze śledzi z ponad 40% udziałem
- eksport o ponad 30% przekracza wielkość sprzedaży na rynku wewnętrznym

struktura produktowa eksportu

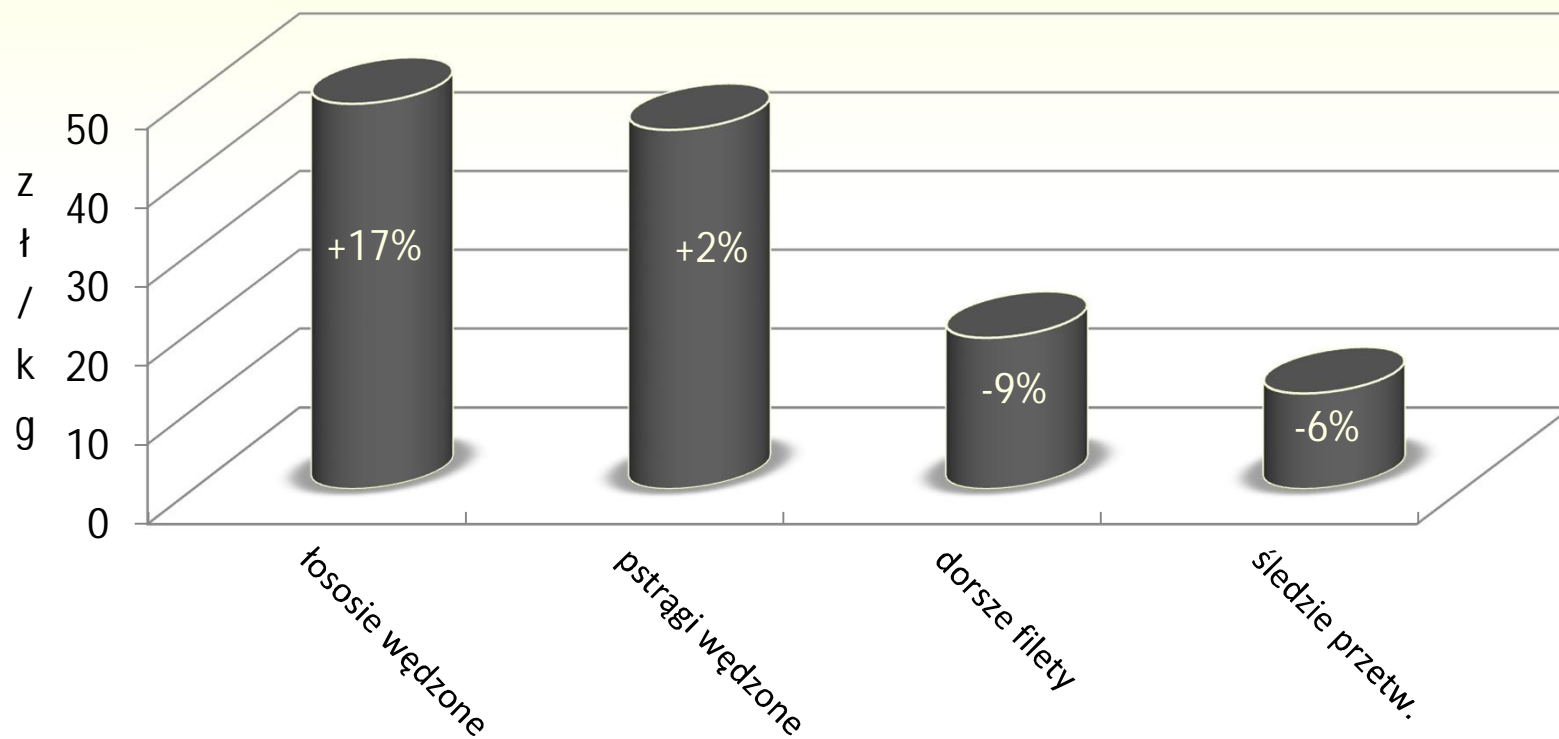

*wartościowo

struktura gatunkowa eksportu

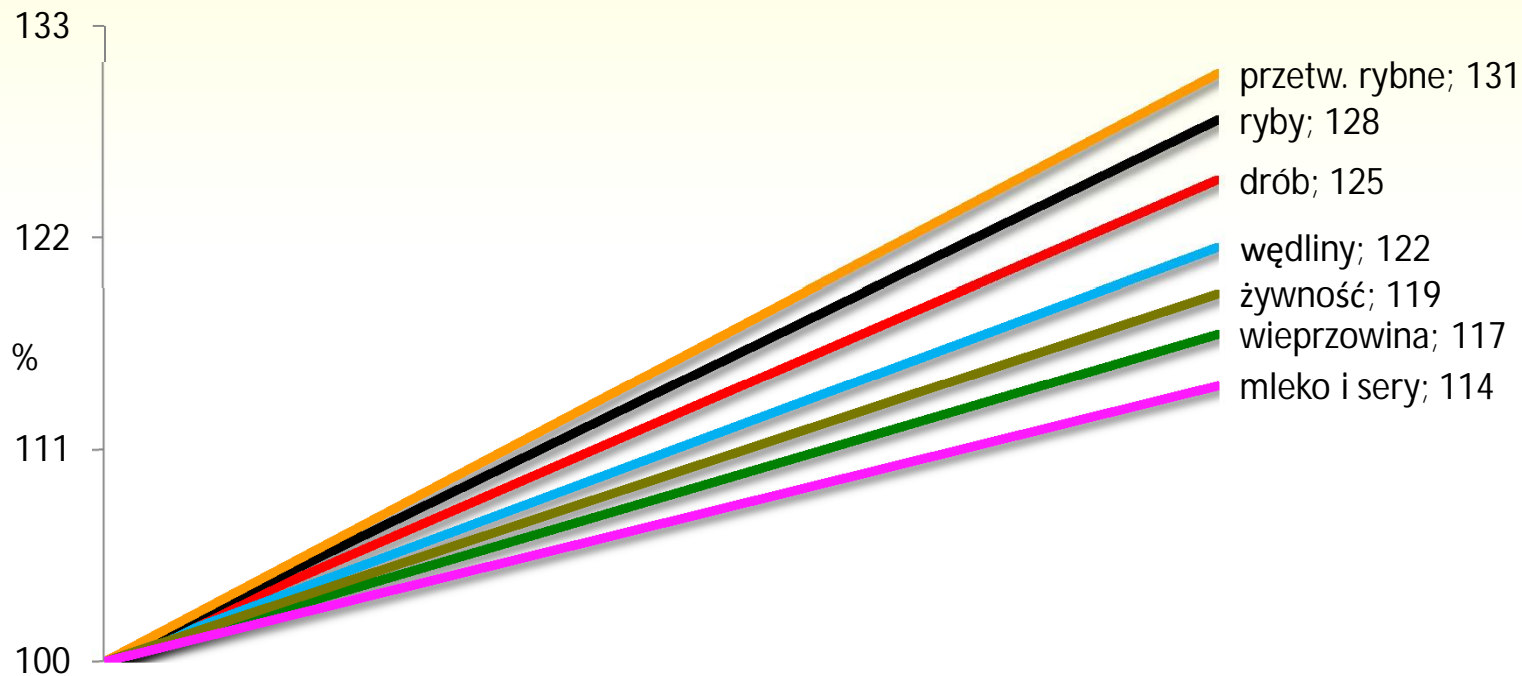
Zmiany cen ryb eksportowanych w 2013 r.

W I półroczu 2014 r. znaczna poprawa opłacalności przetwórstwa łososi, przy pogorszeniu sytuacji w grupie pozostałych najważniejszych gatunków.

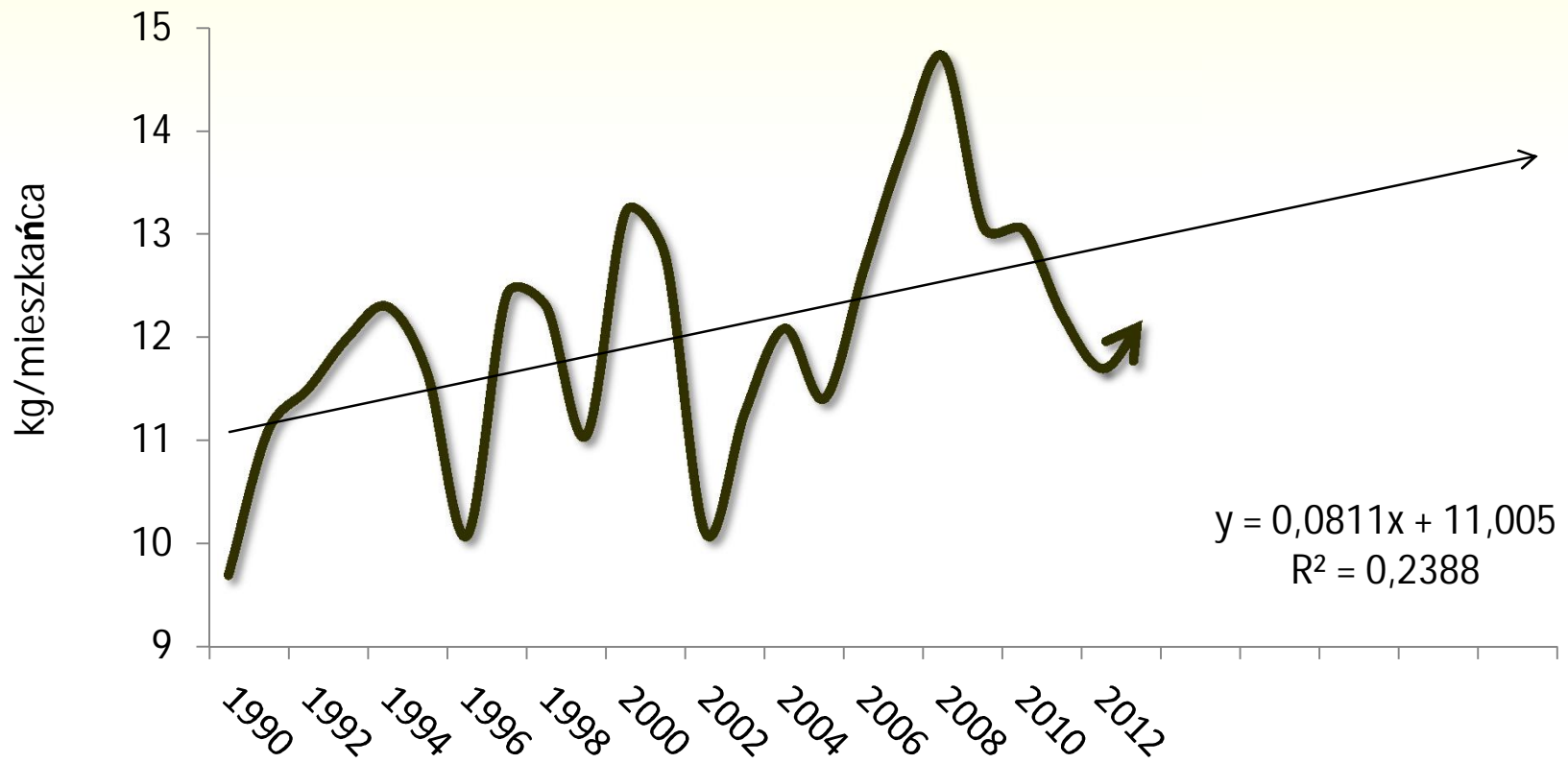
Zmiany cen ryb i przetworów rybnych na tle innych produktów (grudzień 2008 – grudzień 2013 r.)

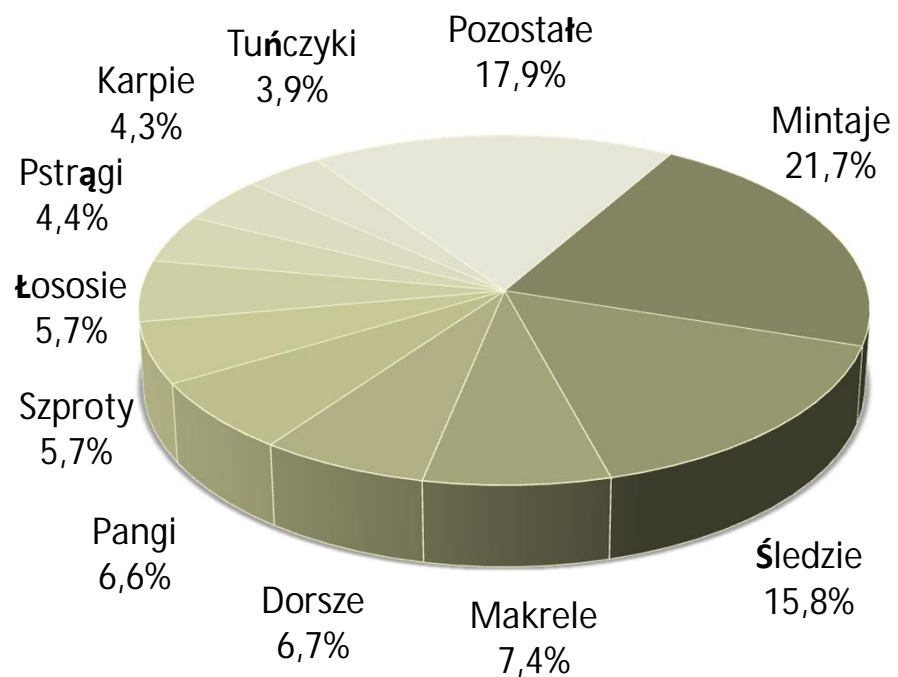
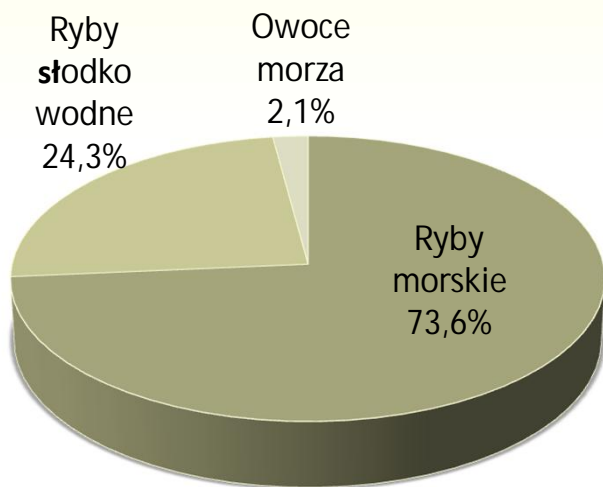
Relatywne podrożenie ryb względem głównych substytutów i pogorszenie relacji cenowych między rybami a innymi grupami żywności

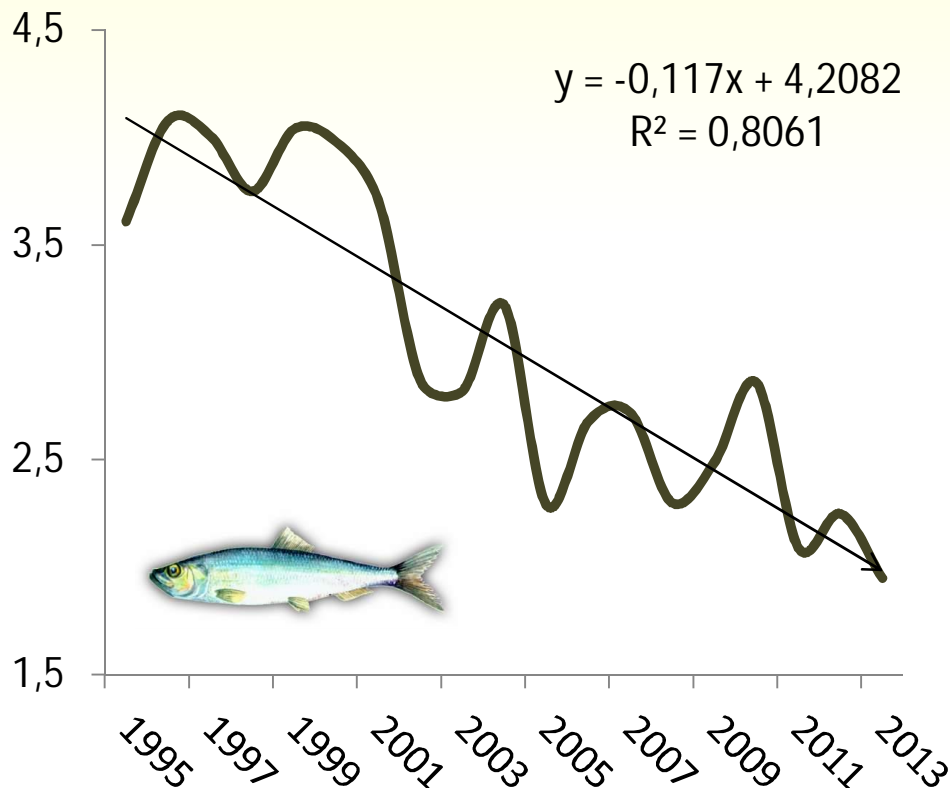
Spożycie ryb i owoców morza (kg/mieszkańca)

Spożycie ryb i owoców morza (kg/mieszkańca)

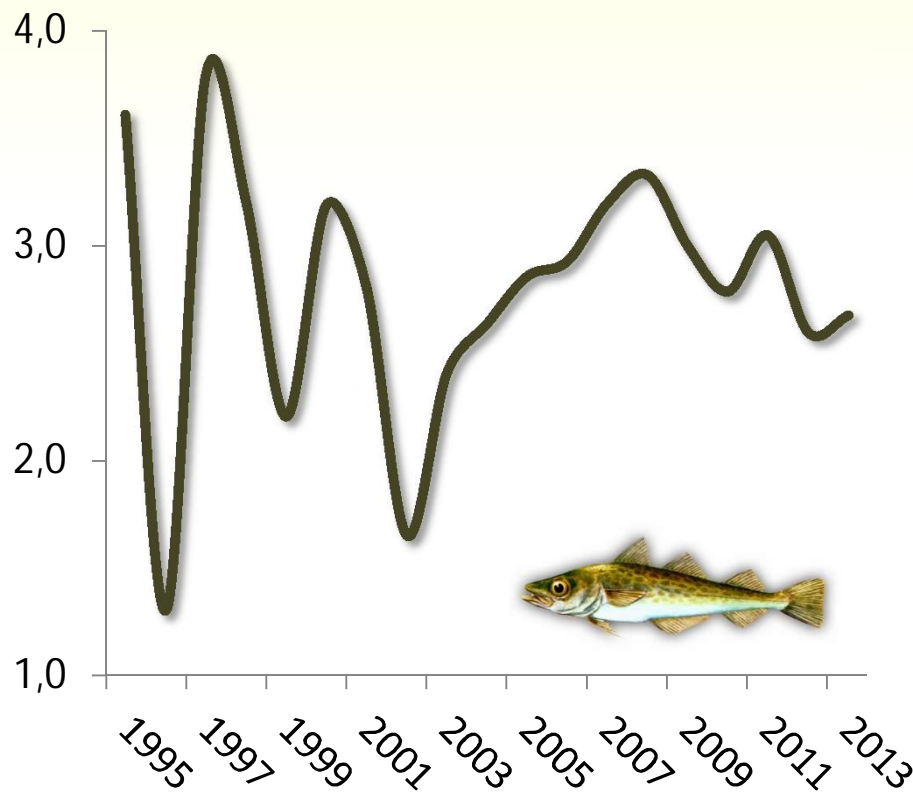
Spożycie śledzi (1,95 kg/mieszkańca)

- Rozszerzenie oferty gatunkowej ryb na rynku
- Skokowy wzrost cen
- Zmiany w gramaturze produktów śledziowych (np. marynaty)
- Wzrost konsumpcji wysokoprzetworzonych produktów śledziowych (np. sałatki)
- Zmiana modelu konsumpcji alkoholu i spadek spożycia wódki
- Kraj pochodzenia: Niemcy, Norwegia, Islandia, Dania

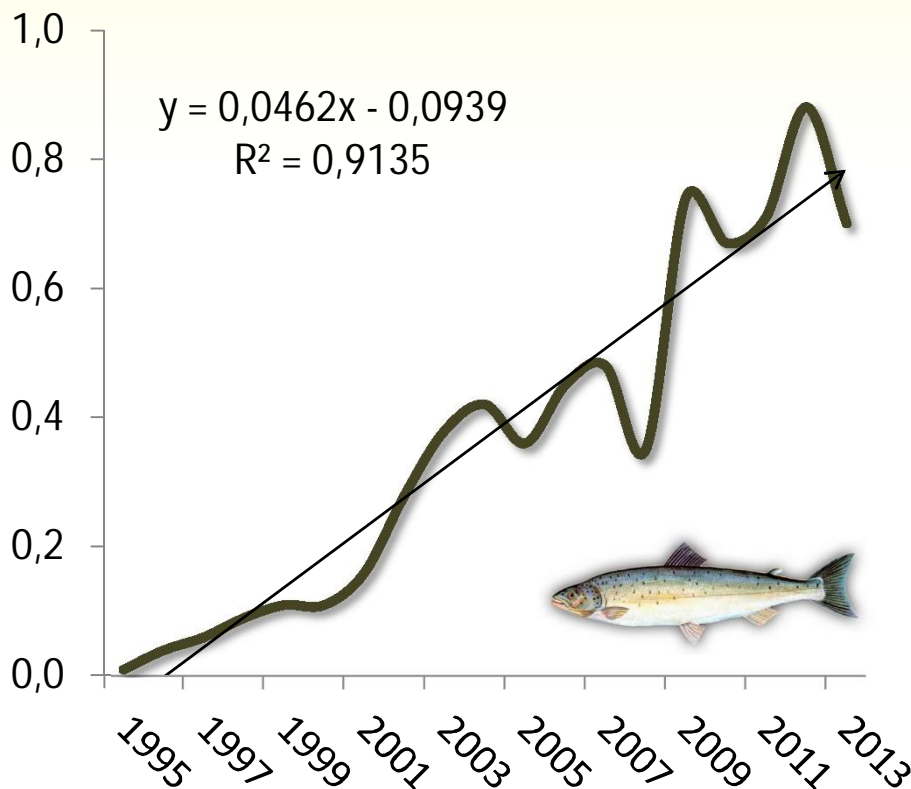
Spożycie mintajów (2,68 kg/mieszkańca)

- Skokowe zmiany spożycia w latach 1995-2003 wynikały z ograniczeń w połowach dalekomorskich
- Całkowite zastąpienie połowów importem po 2001 r.
- Spadek spożycia po 2008 r. - wzrost cen
- Nadal relatywnie niska cena
- Niska jakość mrożonych filetów – wysoko zawartość glazury
- Stopniowa zmiana i import mrozonek lepszej jakości
- Kraj pochodzenia: Chiny, Rosja, USA, Niemcy

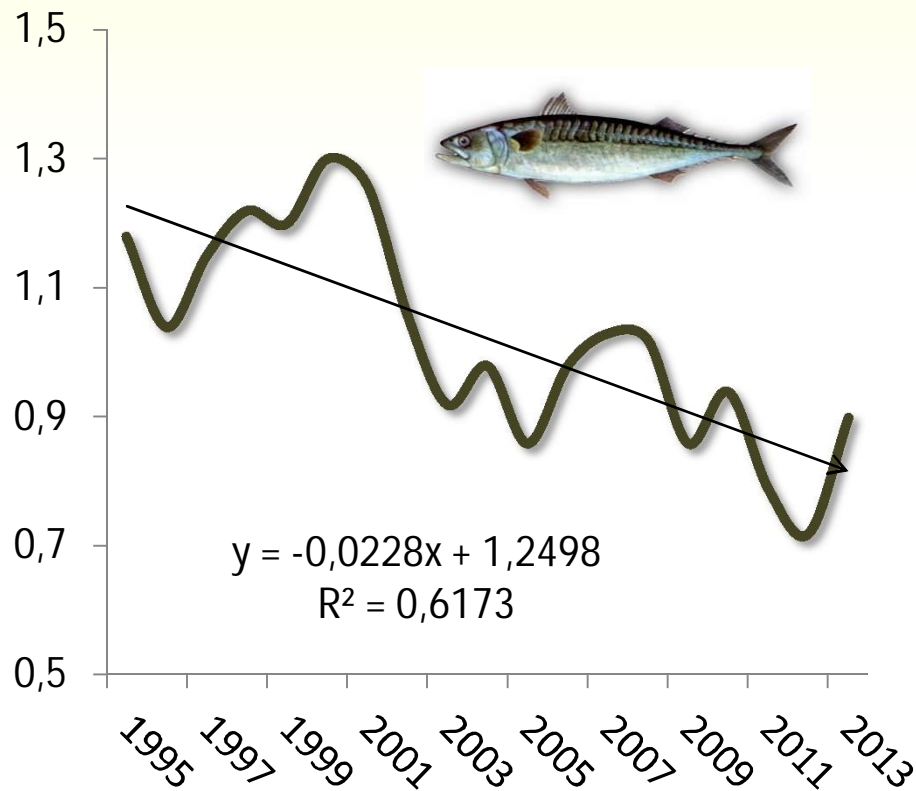
Spożycie łososi (0,70 kg/mieszkańca)

- Marketing
- Wzrost zamożności konsumentów, którzy mogą pozwolić sobie na relatywnie drogi produkt
- Szybkie poszerzenie rynku – od ryb wędzonych do świeżych i przetworzonych
- Duże znaczenie konsumpcji poprzez gastronomię
- Niewielkie podwyżki cen w relacji do zmian cen na rynku światowym
- Kraj pochodzenia: Norwegia, Szwecja, W. Brytania

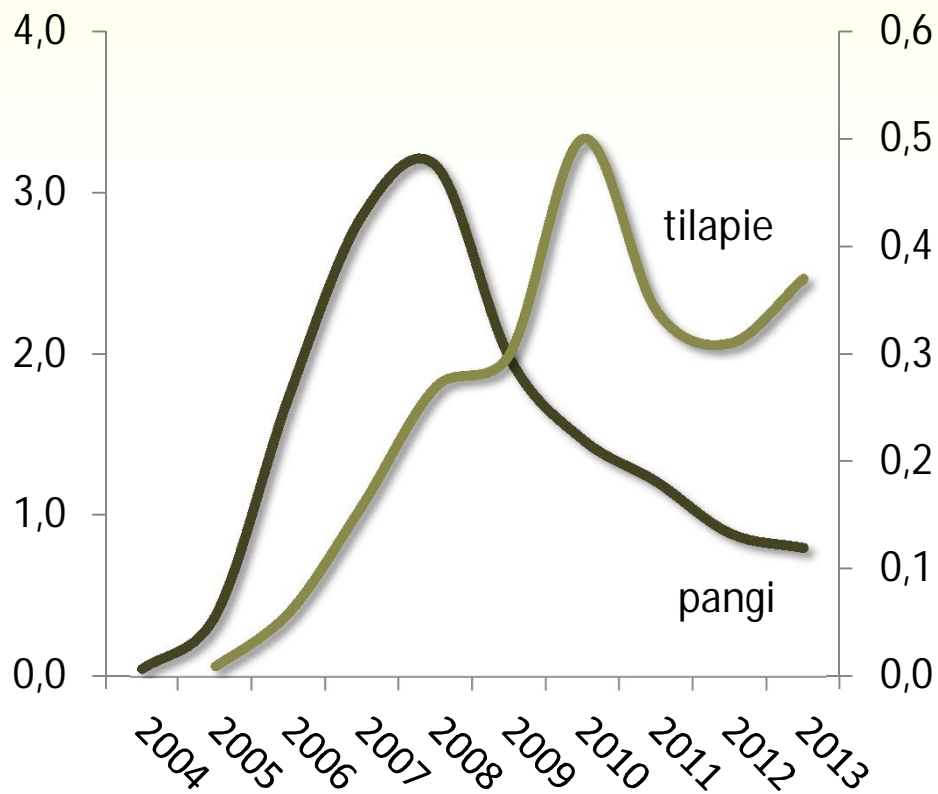
Spożycie makreli (0,90 kg/mieszkańca)

- Wzrost cen
- Konkurencja ze strony innych gatunków ryb wędzonych dostępnych na rynku
- Zmniejszająca się ilość ryby w produkcie finalnym (sałatki, pasty, konserwy)
- Produkcja wyłącznie w oparciu o surowiec mrożony
- Kraj pochodzenia: Holandia, Wyspy Owcze, Norwegia

Spożycie pang i tilapii (0,81 i 0,37 kg/mieszkańca)

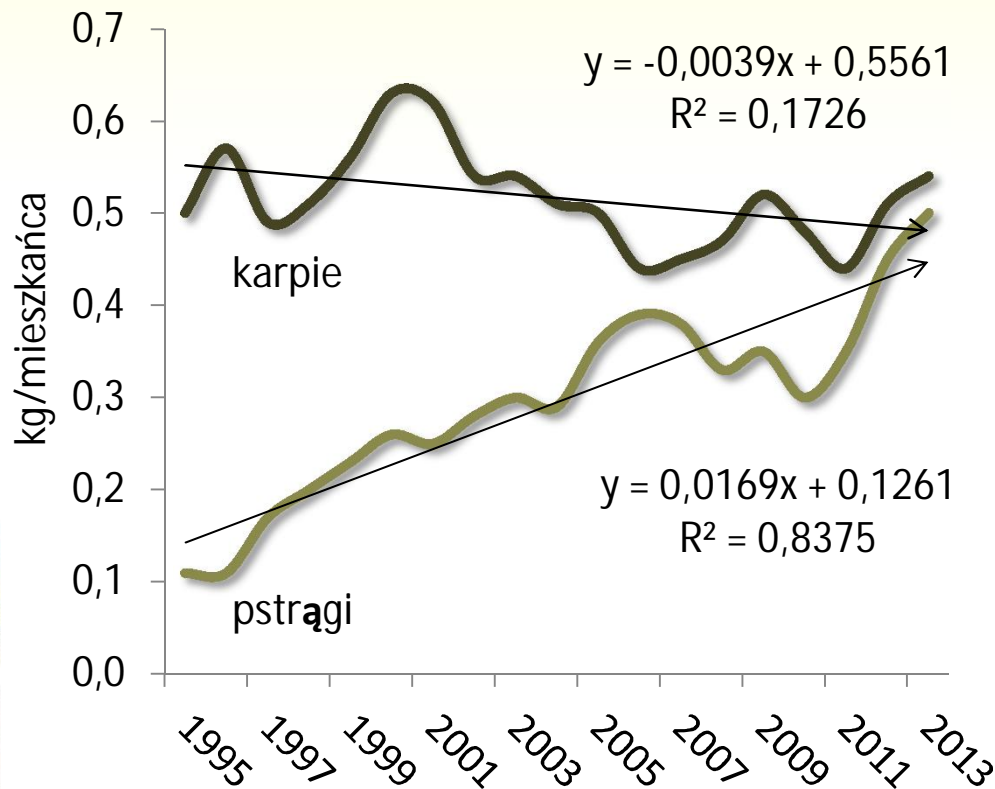
- Wzrost spożycia pang w okresie 3 lat do ponad 3 kg
- W 2008 r. najczęściej konsumowana ryba w Polsce
- Negatywna kampania
- Spadek spożycia o 75%

- Ryba droższa
- Warunki chowu podobne do pangii
- Inne postrzeżenie
- Obok mrożonych filetów importowanych z Chin, rozwój produkcji w kraju i oferta ryby świeżej

Spożycie karpia i pstrągów (0,54 i 0,50 kg/mieszkańca)

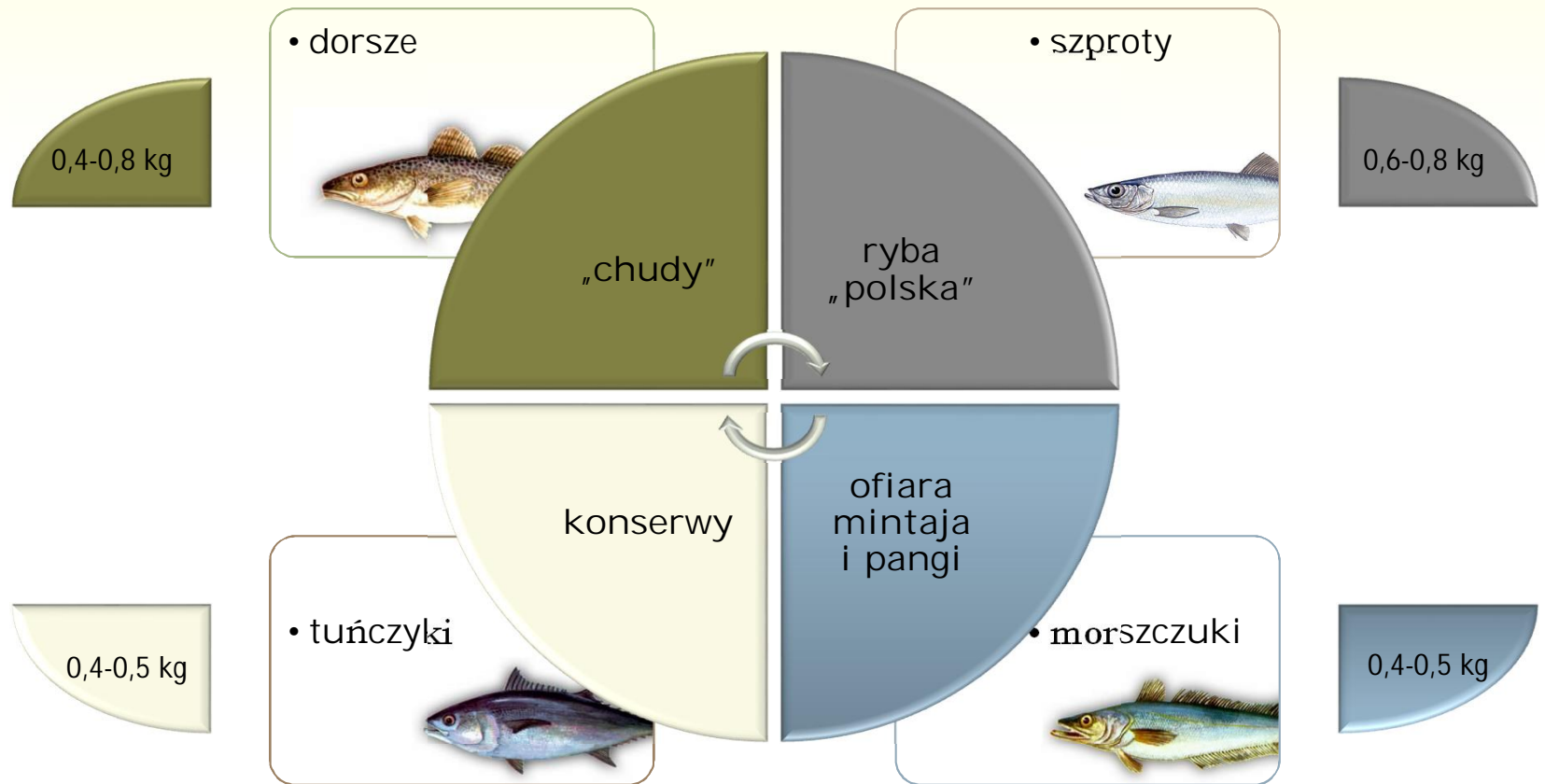
- Zanikanie tradycji
- Konkurencja innych ryb
- Brak oferty poza okresem świątecznym
- Ograniczona oferta produktowa

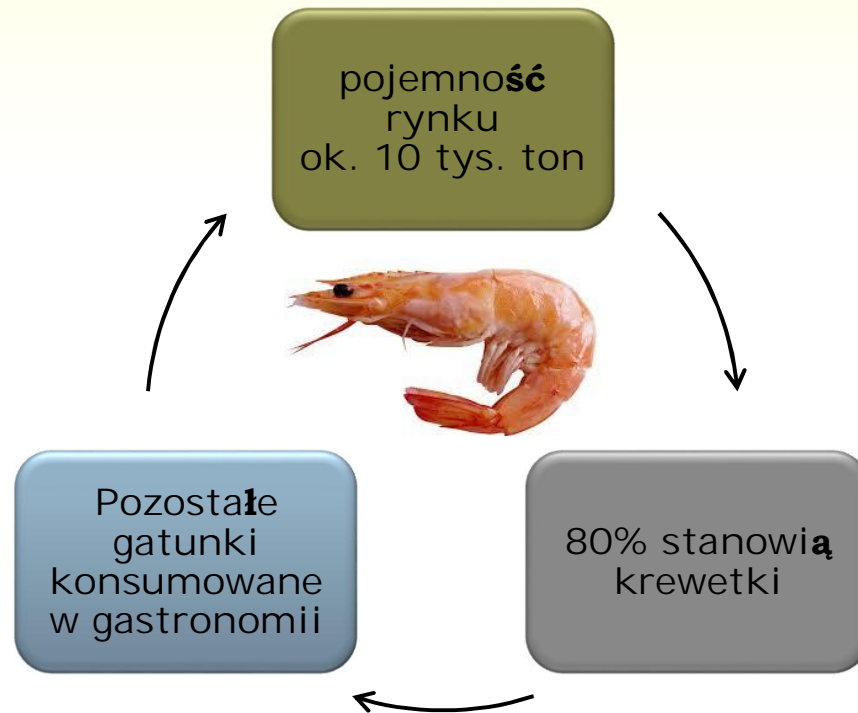
- Działania promujące
- Dostępność w całym roku
- Nowe produkty
- Nowe kanały dystrybucji
- Atrakcyjna cena w odniesieniu do oferty innych ryb świeżych

Ryby pozostałe

Owoce morza (ok. 0,25 kg/mieszkańca)

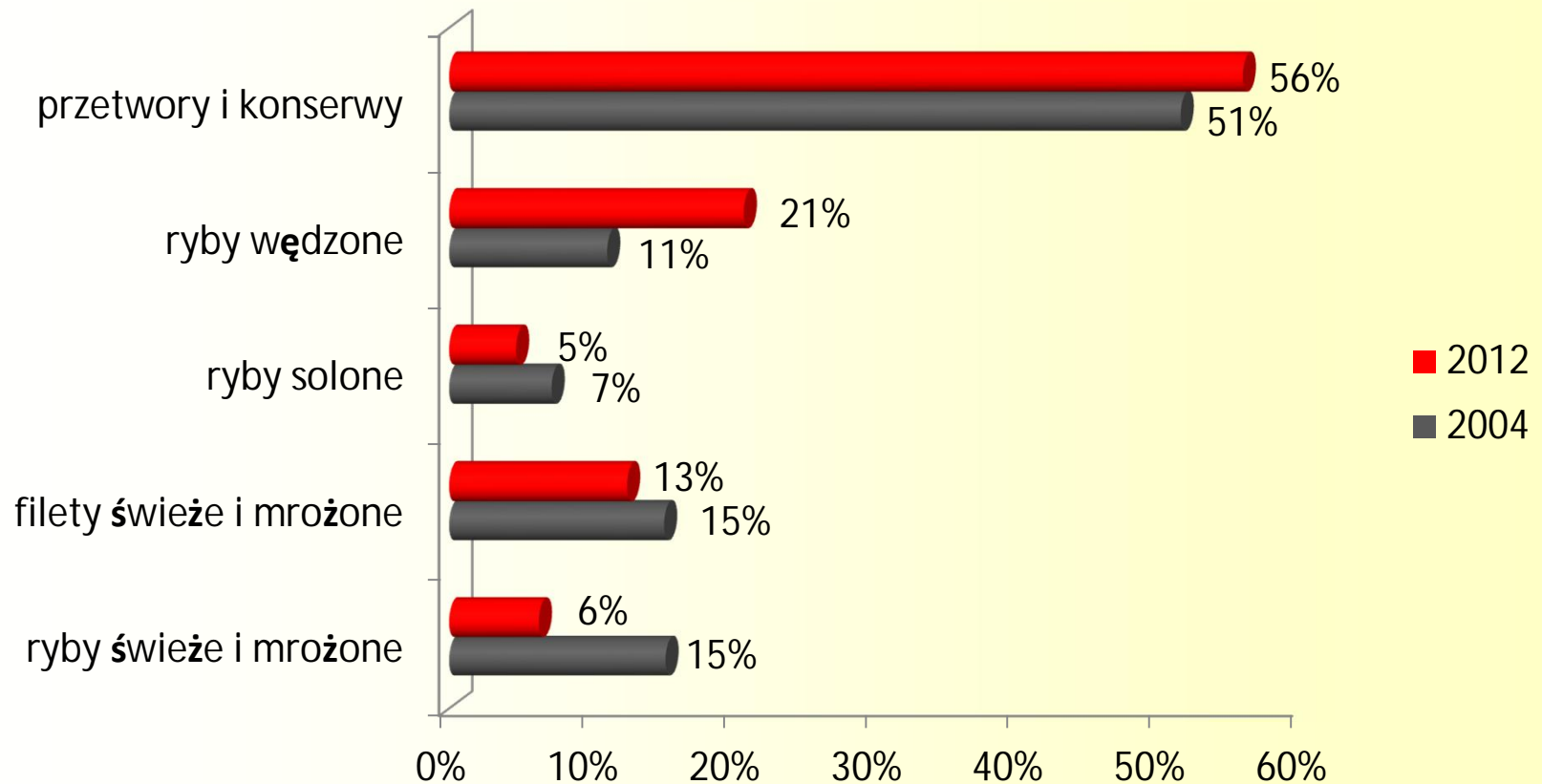
Przetwórstwo ryb – charakterystyka

- przetwórstwem ryb w kraju zajmuje się 245 zakładów z uprawnieniami do handlu na terenie UE oraz ok. 50 podmiotów dopuszczonych do sprzedaży produktów na rynkach lokalnych
- na rynku funkcjonuje jeszcze ok. 700 podmiotów głównie gospodarstw rybackich i firmy zajmujące się sprzedażą ryb **środkowodnych żywych** i **świeżych** na rynkach lokalnych
- około 55-65 przetwórci to firmy duże o zatrudnieniu powyżej 50 osób
- w przetwórstwie ryb zatrudnionych jest ok. 18 tys. osób oraz ok. 6 tys. osób w szeroko rozumianym handlu rybami
- wartość produkcji sprzedanej sektora rybnego stanowi ok. 4% całej sprzedaży sektora rolno-spożywczego

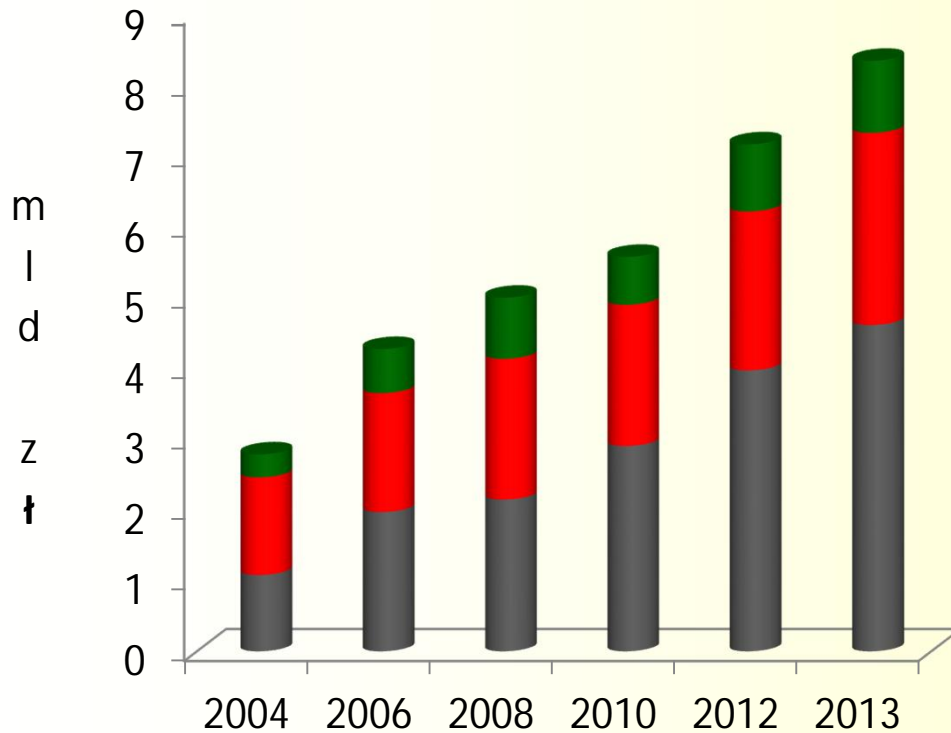
Przetwórstwo ryb – struktura produkcji

Krajowy sektor przetwórstwa ryb ma strukturę produkcji opartą o produkty wysokoprzetworzone o dużej wartości dodanej

Przetwórstwo ryb – struktura sprzedaży

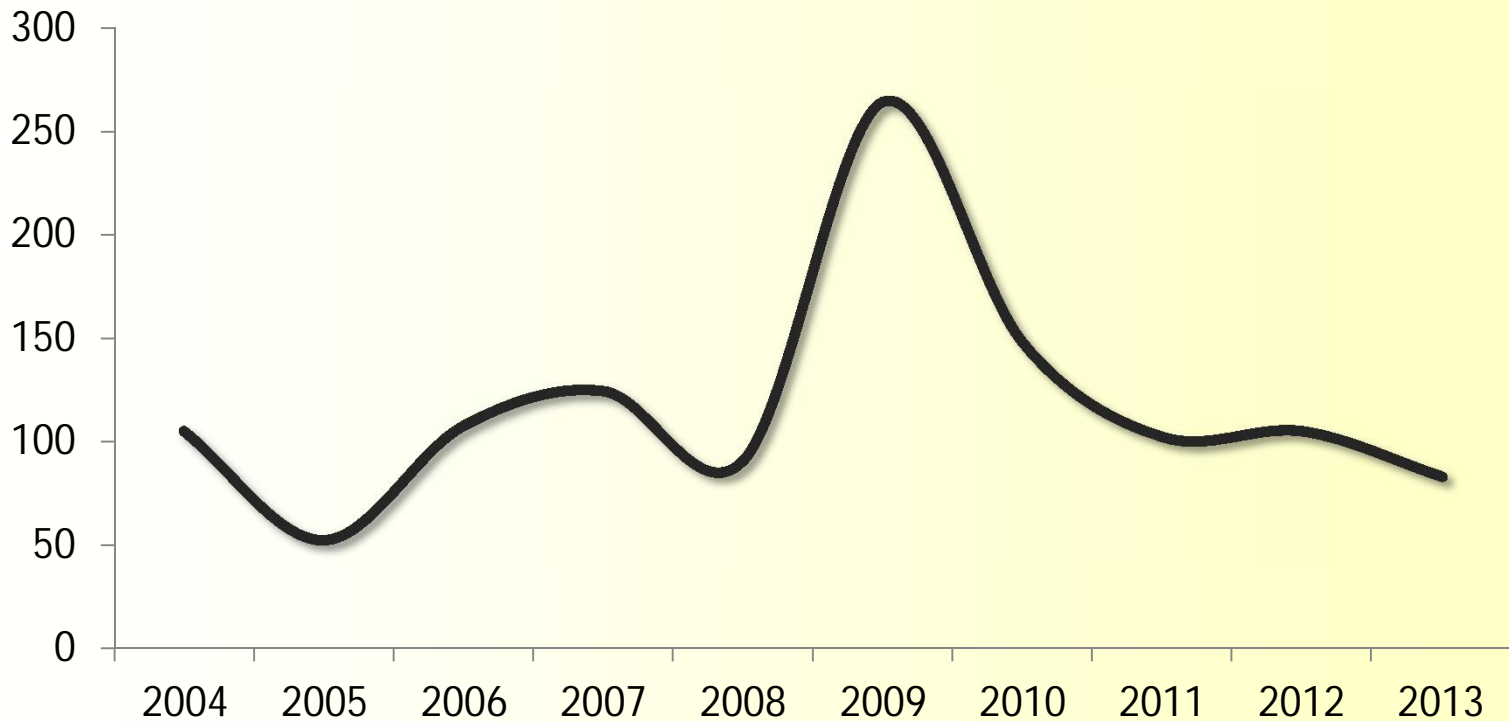

- pozostałe przychody (towary i materiały)
- przychody ze sprzedaży produktów w kraju
- przychody ze sprzedaży produktów na eksport

- średnioroczna dynamika wzrostu przychodów z eksportu wyniosła po akcesji 18%, przy 3-krotnie mniejszym tempie wzrostu przychodów ze sprzedaży produktów w kraju
- wzrost udziału eksportu w przychodach sektora w latach 2004-2013 z 43 do 64%
- W 2013 r. po raz pierwszy od wielu lat **większe było** tempo przyrostu wartości sprzedaży w kraju **względem** eksportu

Przetwórstwo ryb – zysk netto (mln zł)

W latach 2004-2013 liczba firmy zyskownych przetwórstwa ryb zawsze przekraczała 70%

Dziękuję za uwagę

Krzysztof Hryszko

tel. (22) 505 47 18

e-mail: hryszko@ierigz.waw.pl

Źródło danych:

Centrum Analityczne Administracji Celnej

Główny Urząd Statystyczny

Morski Instytut Rybacki

Narodowy Bank Polski

EUROSTAT

Instytut Rybactwa Śródlądowego

